

„POKROK“ vychádza každý piatok.

Adresa pre všetky zásielky:
Dr. Pavel Blaho, lekár v Skalici
(Szakolca).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa
lavne a platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné peštom:

Na celý rok 2 koruny. Na pol
roka 1 koruna. Jednotlivé čísla
v expedícii a pri zasielkach naj-
menej 20 výtiskov stojí 2 hal.

Predplatne do cudzozemska 5 kor.
Bezmenne a nevyplatené dopisy
sa neprijímajú.

— Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu. —

Hudec od Uprky.

Konečne mu zamrzly vrzúkače vlastne popolom mu ich zasypala pani Škaredá streda. Po-
vesí ich teraz na hambálky, aby si oddýchly, no a on tiež.

Vzácná táto špecie hudobníkov pomaly už vymiera, tak že o nedlho budú ich ukazovať
len v múzeuoch a posledného hudeca azdaj i do spiritusu naložia. My to ale sotvy dožijeme, lebo do-
kiaľ moravské Slovensko a Valaško podržia svoj raz, dotiaľ ani nevymrú dedinskí hudeci; to sa
mohlo len v našich krajoch stať, kde cigánska hudba so svojimi obnivými čardášmi zádumčívé-
ho hudcu vytlačila zo slovenských dedín.

„Čo dudák to štvorák“ hovorí porekadlo, ale povedzme radšej, čo hudec to poctivec,
a veselá kopa bol každý, keď priam nástroj nemal v ruke. S nástrojom ale opanovala ho vždy
zádumčivosť.

Pozrite len na tú utošenú, bodrú a pri tom štvoračivú tvár tohoto „suchomoravského“ hudeca
Šasek mu sedí v očiach. A mlčanlivý je každý, neprezradí čo vidí a veru mnoho vidí.

Teraz ho „Škaredá streda“ umlčala.

Po fašiankoch.

Otec sedí zachmúrený, pozerá toľku a tá
je úplne prázdna. Obracia ju z boka na bok, ani
halier nechce vypadnúť.

Matka volá dcérku: „Marina, id ku Móri-
covi a vezmi na úver pecen chleba.“ Synak ako
vzábly otvára ústa a trdným zrakom pozerá na
zem, ako by hľadal voľačo.

Konec je blaženým fašiankom, komora práz-
dna, v dome ani groša niet, ale ešte predvečerom
bolo veselo, veľmi veselo.

Keď by som mal to právo, tak by som
úradne dal spočítať po celom našom slovenskom
kraji, koľko cez fašianky utržili naši šenkári po
mestách a po dedinách, koľko tisíc hektolitrov
pálenky sa vypilo, koľko piva, vína a iných lie-
hových nápojov prešlo cez hrtane nášho ľudu
Zadivili by ste sa, akú ohromnú sumu by ste
napočítali.

Ľud náš rozhádzal státisíce peňazí, za ktoré
by sa boli mohli krásne grófske panstvá zakúpiť
a to sa všetko len tak nemilo Bohu do povetria
rozhádzalo.

My Slováci sme ľahkomyselný národ, sťa-
žujeme sa, žalujeme na zlé časy, na všeobecnú
bíedu a to hulákajú po uliciach, tie preplnené
páleničné putiky, sú dôkazom iného. Či to azda
není taký humor obesenca? Mue to tak prichodí
ako keď lump premrhajúce celý svoj majetok, ve-
selo pije za posledný svoj kabát liter hriateho
pri tom ale vyvyškuje až sa hory zeleňajú.

Každý, kto má trochu citu v sebe, musí
nad touto spustlosťou ľudu zaplakat. A či by
ozaj nebolo pomoci?

Ja viem, dajte ľudu našemu vznešené uslach-
tujúce zábavy, ako divadlo, spev, prednášky a uvi-
díte, že sa premení, že bude iný a nebude roz-
hadzovať dedičstvo otcov svojich.

A preto každý, kto prekáža ľudu našemu
uslachťujúce zábavy, je vrahom vlasti našej, bo
tisíce ľudu vháňa do pekelných alkoholických
jaskýň a peľochov, a nedovolia mu poskytnúť
duševný pokrm, alkoholizmom ho otupuje, obl-
buje, pozbavuje rodnej pôdy a chalupy a tým
spôsobom vyháňa z domoviny svojej.

Páni moji, ctíte si, vážte si pracovité ruky
delníckeho ľudu, zaujmite sa ľudskej hodnosti
jeho, je to vec, o ktorej je hodno rozmýšľať. J.

Rozum a vôľa.

Sväté písmo nás učí: »Keď Boh svet stvo-
ril, stvoril aj človeka na podobnosť svoju.
Vdýchnuť doňho dušu a obdaril ho dvoma naj-
vzácnějšími darmi z pokladnice svojej. Tieto dary
sú rozum a vôľa!

Prečo práve tieto dva dary dal Pán Boh
človeku? Dlho som musel rozmýšľať nad tým, až
som to bol vstave pochopiť.

Idúc jedné po ulici hlavného mesta, videl som, ako strká policajt pred sebou človeka opitého. Ozval sa vo mne cit ľudský a počal som rozmýšľať: »Čože tento chudák vykonal? Ved čel sa len potúžiť! Predsa je to snáď nesprávne, keď mu ešte ani toho nedoprajú.« V tom sme došli pred strážnicu. Policajt otvoril dvere a sotil celou silou chudiaka do nátra volajúce: »Ta s ním! Sloboda sprostákom škodí. Nemá rozumu, nech nechodí po slobode!«

Nad touto vetou som sa zamyslel. Načo je hlupákom sloboda? Ved čoby ju aj vo vrecku nosili, nemajú z nej ošoh, lebo ju nevedia upotrebiť.

Veru tak! Keď niekto uberá sa do krčmy, má dobrú vôľu a snáď aj rozum zodpovedajúci. Avšak jak si sadne ku stolu, na ktorom sa skvejú aj poháriky, prestane sa starať ďalej o rozum a stará sa jedine o to, aby si mohol vôľu v dobrom stave udržať. Pán Boh však vidiač túto jeho nevšímavosť voči rozumu, potrese ho tým, že mu rozum odoberie. A polícia vidiač človeka s dokonalou vôľou a nedokonalým rozumom tackať sa po ulici, má právo odobrať mu aj vôľu, to jest slobodu, následkom toho teda strčí ho jednoducho do chládku.

Bože, keby sa tak naši ľudia volačo viac o rozum starali? Keby si nielen vôľu, lež aj rozum lepšie brúsili, tak by im potom ich vôľu a slobodu, nemohli tak ľahko policajti odobrať.

Tak je to! Život bez voľnosti a voľnosť bez rozumu nemá ceny. Keď máme aký-taký slobodný čas, mali by sme náš rozum na nejakej dobrej knihe brúsiť. Preto, lebo Pán Boh nám dal rozum len na obranu našej vôle. Preto aj príslovie hovorí: »Viac rozumom, ako silou.« Keď sa však s nejakou zbraňou bojuje, tak táto v boji svoje predošlé ostrie utráca. Tak je to aj s naším rozumom. V ustavičnom boji s biedou utráca predošlé ostrie svoje. A veru tupou zbraňou je ťažko bojovať.

Nuž a nášmu ľudu slevenskému čože odobiera vôľu v jeho hospodárskom živote? Hrdza nevedomosti na nedbale a veľmi povrečne brúsenej zbrani. Darmo je! Veru hlupák nikdy múdreho neoklame. Lež je to vždy naopak.

Hlupák sa vždy drží za múdreho. Medzitým múdry sa usiluje čím viac zkušenosťi a vedy si zadovážiť. Múdry nemôže byť spokojný len s tým, čo dosiaľ vie. Medzi nami sa tiež nájdú mnohí, ktorí svojím pokračovaním dokazujú asi toľko, ako keby sa chceli hlupákom vyrovnáť. Ktorí nechcú ani počuť o akom-takom vzdelaní, ale pri každej príležitosti recitujú: »Moj otec tiež nič nečítal a žil!« Ale vtedy nebol taký preškaný svet, ako je teraz!

Bratia, otvorme týmto sedmispádom oči! Nahovorme ich, aby si aké-také noviny predplatili. Požičajme a odporúčajme im dobré a užitočné knihy a tak budeme hneď na čistom s tým, prečo dal Boh človeku okrem slobodnej vôle aj rozum.

Bez bystrého rozumu sa žiadna vôľa uplatniť nedá. Preto každý, komu na tom záleží, nech sa usiluje o to, aby um ľudu slovenského bol ostro nabrúsený. Tak sa potom budeme môcť dožiť tej chvíle, keď rod náš zhodí zo seba putá otroctva diavelského a vôľa jeho uplatnená bude v každom ohľade.

J. K.

Malý priemysel.

Zákon o podporovaní krajinského priemyslu bude onedlho do života uvedený. Asi 200 millionov dostane sa zo štátnych peňazí tým, ktorí založia v Uhorsku nejaký priemyselný závod, dáku fabriku. Každý fabrikant, lebo kapitalista musí zažiadať o podporu a vykázat, koľko ľudí bude zamestnávať. Očakáva sa teraz do Uhorska veľký príliv cudzozemského kapitálu, mnohé odvetvia priemyslové sa tešia, že budú na roky mať dosť práce, tak murári, tesári, stolári, zámočníci atď.

Kríza v týchto oboroch je v celom Uhorsku veľká, murárske štrajky boli už skoro po všetkých väčších mestách Uhorska a len málo kde skončili sa s víťazstvom delníka. V Pešti ešte posiaľ nie je rozhodnuté, ako sa skončí boj medzi staviteľmi a delníkmi, tí im hrozia, že nepodujú žiadnu stavbu, jestli zedníci nepopustia a takáto kríza je vo všetkých odvetviach priemyselnej

výroby. Stav tento zhoršuje sa ešte tým, že stahovanie do Ameriky trvá, ba postupuje, každému remeslu, nielen zemelstvu ubýva delníkov. Malému remeselníctvu hrozí záhuba, následkom zmenšenej potreby sedliakovej, následkom kapitalistickej konkurencie, následkom nedostatku kapitálu a pracovných síl.

U nás jako nikde inde v Europe zabudlo sa na remeslo, na remeselnícky stav. Zabudla krajina a vedúce kruhy, všetko riadilo sa tým mylným názorom, že veľké fabriky, hromadné výroby, pomôžu nevyvynutému priemyslu na nohy a že pritiahnu k nám milliony. Že z malého priemyslu pri zdravých pomeroch mala by sa vyvinúť veľkovýroba priemyslová, na to nemyslel nik a keď myslel, neprial veči. U nás chceli mať veľký priemysel, hneď fabriky, vysoké komfny, niekoľko židovsko-nemeckých úradníkov, maďarské nápisy, cudzích delníkov a komfny kúrily za čas, chvíľu. Bol a je to nezdravý, neprirodzený vývin! Preskočíte, zanechať staré základy malo-priemyslu je pochybená vec.

Všade organickou cestou vyvinul sa z malo-priemyslu veľkopriemysel, bola malá dielňa, z tejto povstala veľká dielňa a konečne fabrika. U nás dá sa tento prirodzený postup len v málo pádoch dokázat. Jak bezohľadne zachádza sa u nás z malo-remeselníctvom, to vidíme pri výmere daní a poplatkov, nik nepomáha niešť ťarchy remeselníkom, nik neposkytuje mu lacný úver a nik nestará sa o jeho vzdelanie. Príde čas, kde nahliadnu ľudia a veľkí páni, že osudná chyba sa stala, keď ponechané bolo remeselníctvo svojmu osudu.

Ovšem ani remeselníci nie sú sami bez viny, mnohí z nich čakali spásu len od vlády a rozličných podpor, veľkej časti remeselníctva chytil sa jakýsi panský duch, ktorý nikde netvorí ale všade len trovi, ktorý neučí práci, ale len ľahkosti.

Remeselníctvo sa malo organizovať s vlastnou silou, čakať, znamená prevádzkať na seba vraždu a bližiť sa k smrti.

Svépomoc je liekom, je prostriedkom, ktorý môže zachrániť aspoň to, čo sa dá.

Remeselníci pohnite sa ku predu na ochranu svojich záujmov, neľahajte sa, nebojte sa slovo povedať, slovo odhodlané, mužné, raďte sa o svojich potrebách, biedach, pristúpte ku skutkom!

**Čítajte a predplácajte „Pokrok“,
2 kor. na rok!**

Dopisy.

Skalica. (Fušiangová zábava) Stáli sme pri vchode do „Kat Kruhu“ a pozerali sme, že či majú ozaj všetky ženičky pevno priviazané ferťušky a mužovia dobre zapracované remene. Presvedčili sme sa, že všetko bolo v poriadku, žiadna snórka, žiadon remeň neprasknul. A myslíte snáď, že sa ľudia pri divadle nesmiali? Ba až k popukaniu! Sem-tam bolo vidieť že mnohí, obzvlášte veselejšej povahy, sa predsa obávali, že môže dačo puknúť.

Nebolo by bývalo divu, keby sa bol dajaký »malér« stal, lebo pán Bartonček, Zajdlíček, Šebánek, pani Forejtová, sl. Julinka Pošepná, to vám boli figury ku popukaniu. Obzvlášte Bartonček; no to bol opravdový »majiteľ piatich domov«. Ani chudiak netušil, že na druhý deň stane sa skutočným veľkomestským majiteľom viac patrového domu, — vlastne jeho obyvateľom. Tie kamna, ktoré mu toľko útrap zrobily a na srdeci mu ako skala ležaly, privedly ho k tomu, aby sa s pánom prešporským Šebánkom usporiadal a vyporiadal, a jako to už bol na javisti peroriroval, — proces konečne ztratil, a teraz musí na jeden celý rok požívať pohostinstvo svojho protivníka Šebánka, ku ktorému vlastne

nie advokát Stanek mu dopomohol, ale akýsi prekrútený paragraf; tak asi, ako maľujeme š. A mimo toho ešte päť stovákov pokuty musí platiť za to, že jeho kamná dobre hraly, tak že i pánu Šebánkovi z toho horko bolo, a preto ho i s kamnami do ohládku posadil.

No herci hrali k popukaniu a výjav na balkone, potom v dáždi a milostné teté a teté Julinky so Šebánkom, to bolo ozaj reum hercen prasknúť.

Všetci herci hrali dobre. Kus sa vydaril. Pani Forejtová, má už svoju rutinu a Zajdlíček nemusí byť kupcom, môže byť aj kelnerským kráľom alebo »oalkelnrom« treba i u Klváčkov. Bartonček dnes už nehovorí sice: »no, tomu som sám rád«, ale jeho humor nezamrzne za ten jeden rok, — tak aspoň dúfame. Ďalej v rade osobností pokračovať nemôžeme, lebo by sme museli siaholi dopis napísať a potom by nás páni »ledaktori« aj s dopisom vyhodili, alebo poslali do Bartončekovej trantárie, kam tento obával sa ísť, ale — musel na žiadosť svojej deéry — nie Olgy, ale — hm, neviem už ani ako sa menovať môže.

Za to ale musíme pripomenúť tých, ktorí sa ustanovili s dobre utiahnutými obväzkami okolo toho miesta, ktoré Nemei menujú »Zverchfell«.

Došli hostia: z Modry, Vajnora, Prešporka, Senice, Mariatálu, Sotinej, Čáčov, Malaciek, Sv. Jánov, Búrov, Sv. Jura, Radošoviec, Úfina, Šašúna, Stráže, Gbellov, Kopčasn, Holiča, z celého okolia, z celej Chvojnice, z pod Bielych hôr, zo Záhoria, ba aj z Budapeštu. Ba jedna dievka až z Hessen-Kassel (Nemecko) prišla v nemeckom ľudovom kroji len k vóli tomuto divadlu. Kňazov bolo viacej, a návštevníkov vôbec do pästo.

Voľná zábava po divadle trvala až k ranjšiemu vlaku a potom ešte trošku. Animo 80 grádov R., prítok (prílyv) vyše 300 kor. stupňov, obdyl pol tuča sudov, 2 metráky rozličného ham-ham.

Bola ale škaredá streda, deň mnohých pánov a tetičiek, ktorým bolo treba gratulovať, (Bartončekovi nie, ten už ju má) a tu treba pamätať aj na zadné kolečka a pripravovať sa k budúcu — — — divadlu jarnej sezony. Str. Fr.

— **Chľelnica.** V našom mestečku sú už dávno naučení ľudia ku spolčovaniu, ešte keď jestvovaly cechy, remeslo malo svojho patrona a mali svoje stanovy, dľa tých sa riadili. Je u nás i čítač kruh, ale ponevác my s ním nesúhlasíme (viď dopis č. 45. 1905), tak sme si my, jako mravce usilovné, keď im zničia jedno hniezdo, nanosia si nové, založili spolok pod názvom: »Kath. občianska beseda«. Stanovy už minister Krištoffy potvrdil pod č. 97246. 1906, ale sme ich neobdržali, ale zato náš spolok šiel znamenite, úlohou našou bolo sa učiť k tomu, čo sa v škole vôbec zameškalo. Politika bola vytvorená a za ten čas, čo jestvoval náš spolok, byly slovenské zábavy navštívené a veľmi sa vydarily, údovia pristupovali až radosť. Mali sme asi 200 kníh, čítavali sme asi 14 našich časopisov. Ale radosť netrvala dlho, nastúpil Andrassy za min. vlátra a že ponevác nebyly stanovy zákonitou výdra potvrdené, spolok zakázali, pokiaľ sa nové stanovy nepotvrdia, ale doteraz sme ich neobdržali.

Dňa 27. jan. sme si naše náradie odpredali, za to nás chce náš notár Lelkeš postaviť pred súd, že sme mali shromaždenie a sme rečnili, čo sice ani není pravda.

Dňa 5. febr. robili účty urbárski (lesní) výborníci, s ktorými sme úplne spokojní. Nemôžem všetky účty tu vypísať, lebo by nestačily celé tieto noviny. Prjmu bolo 299049 kor., výdavok 220299 kor., zvyšok 787 k. 50 h. Mimoriadne výdavky boli 200 kor. a vyplatila sa dlžoba ešte na líku, ktorá sa bola kúpila.

Čudno nám je to, že i prv vždycky také príjmy byly ba i väčšie a vždycky bol deficit.

Pravdomil.

Noviny z celého sveta.

— **Draho zaplatil ukradenú hus.** Ve Faleckém mestečku Oppanu stal sa nedávno zvláštny prípad. Neznámy zlodej vlúpil sa do jedného hospodárstva, a ukradnul jednu vykrmenú hus. Keď sa so svojou korisťou ubíral kratšou cestou cez zeď, vypadla mu z kapsy peňažná tobolka s 38 markami. Na druhý deň

hospodár našel toľok, a dal napísať na dvere, že si môže zložiť i pre druhú prísť, nechá-li tam vždy 38 marek v hotovosti.

— **Železničná dráha** na stredoamerickéj užine panamskej bola dňa 14. jan. slavnostným spôsobom zahájená. Táto dráha spojuje Atlantický s Tichým oceánom je 300 klm. dlhá.

— **Na pruských železničkách** zamýšľajú zaviesť elektrický pohon. Na nektorých dráhach počnú čoskoro pokusy s elektrickým pohonom o náhradu pohonu parného.

— **Pre svojho psa.** Jeden z anglických časopisov priniesol nasledujúcu anekdotu. Jeden lord so svojim 14 ročným synom plaval sa cez Lamanšský kanál. Malý psík chlapcov náhodou spadol z lode do mora. „Zastavte loď“ volal lord na kapitána, spadol mi psík do vody. Kapitán mu odpovedal, že môže len vtedy loď zastaviť, keby človek spadol do mora, ale k vôli psovi nie. „No tak predsa zastavte“ vykrikoval chlapec a vrhol sa do mora. Prostriedok tento pomohol.

— **Továrna vyhorela.** V Egerau, nedeľko Prešburku vyhorela továrna na hnačie remene, ktorá prináležala Jamesu Lewymu. Požár vypukol skoro ráno a trval až do polednia a všetky stroje jako i strojárnu zničil. Škoda obnáša asi 250.000 kor. Ľudia šťastlivo unikli pred požárom.

Doporučujeme našim rodinám
KOLÍNSKOU CIKORKU.

Drobné zprávy.

— **V Chochštetne** bola dňa 20. januára tanečná zábava hasičského spolku, na ktorej sa viac údov shromaždilo, jako i p. farár predseda toho spolku. Čistého zisku bolo 87 kor., ktoré spolok s vďakou prijal.

— **V obci Solce** (Hont. st.) panuje už asi 4 roky pád dobytky na úpal sleziny. Škoda obnáša už asi 8000 kor. Nedávno museli zabiť zase jednu chorú kravu. Jeden roľník, čo jedol z toho mäsa, dostal nakazenie krvi, následkom čoho musel zomrieť.

— **Nemecký** statistický úrad vyrátal, že z množstva užitých liehovín padne na každého občana 6 litrov vína, 8 a pol litra páleného a 123 litrov piva v hodnote 47 mariek (asi 51 kor.). Poneváč má Nemecko 60 mill. obyvateľov, vydáva sa ročite na liehový trúnok 2824 millionov mariek (asi 3000 mill. korún.)

— **V Šaštine** zničili na budove „Lud. banky“ slovenský nápis a zostal tam teraz len maďarský, tam kde len slovenské včeličky svoj mäd snažajú.

— **Dr. Martin J. Riha**, biskup česko-budejovický zomrel. V mladších rokoch bol horlivý vlastenec. Neskôr sa zaujímal o cirkevné veci a vo veciach národných bol zdržanlivý ale spravodlivý. Vydal rad náboženských spisov.

— **Dňa 8. febr.** bola v Skalici voľba mestských úradníkov na valnom shromaždení, ktorému predsedal hlavný notár stolice nitrianskej Julius Steiner. V úradníctve premena sa nestala.

Kupujte v potravnom spolku!

BESEDNICA.

Americký Bioskop.

(Predstavuje: *Anička Kozruchových.*)

II. Výstup.

V Amerike sú rôzni remeselníci, a predsa nie tak rozmanití, jako u nás v kraji. Mnohých tady marno by si hľadal. — Porekadlo: kam sa dostane sviňské mäso po smrti, tam musí kominár za živa, tu u nás neplatí. V Amerike zabíjačky, karmíny, „sautance“ neznajú, a preto ani domáciech játernie, kľbásek tu niet, a keď tých niet, tak niet ani kominárov, a skutočne tu kominárske remeslo je neznáme a následovne

ani diety sa tu nestráša, „Budeš ticho kominár ide.“ Zehádzanie kominárov iba buclaté kuenárky trochu cítia, keď majú komin zanešený, musia si ho lebo sami preždávať, vypáliť, alebo nechať sadzy sa lapit a horat. Magistrátu tady nikto vás neudá, že máte komin v chatrnom stave, alebo že nemá u spodku potrebnú šírku, by aj tlstší kominár mohol do neho komotne vliezť. — Slovom, tu není kominárov povrehu čierných, tým viac však majstrov zúťra, na duši špatných.

Jak kominárov tu niet, tak niet v Amerike: drotarov, bárs nie jeden náš človek mohol by o sebe povedať: „Ja som dobrý remeselník z tej trenčianskej stolice“ nuž ale poneváč len po bremenský prístav platily slova: „Drotar som ja, drotar budem“ a preplaviač mláku, sám uznal, že nemožnosť „drotárom choem zastati.“ bárs „ženičky ma veľmi ľúba“ ale vzdor tomu daromne „po mestách a po deninách chodím“ predsa len nič nevyrobím, lebo tu nie je pravda, že „mňa všade chcejú míti, kde majú hrnček rozbitý.“ V Amerike hrnce, misky i randličky není sú hlinené a následovne nie sú puknuté a rozbité; než čo málo je ich, i tie z blachu bo železa sú a následovne nakrivené alebo prepálené a preto za múdrajšie uzná ani nezavolať „dajte drotovať ženičky.“ lebo keďby ktorá gazdinka čo drotovať dala, len posmech by obsiahla, ba ani by sa to nevyplatilo, bo také veci sú tu laené, a preto jak ktorá randlička staršia, bo puknutá je, odhodí sa a nová sa obstará. To každá ženička vie a preto „dobrý remeselník z tej trenčianskej stolice tu jestvovať nemôže.“

Cestujete-li Amerikou a v anglickej reči nie ste zbehlí, tak v páde dajskej porady, obráťte sa na muža, ktorý fúzy, alebo i bradu má, lebo taký iste je chlap z kraja, a preto zná lebo nemecky, bo slovensky, možno že i maďarsky, alebo všetko do kopy, ba snáď aj iné európske reči. **Pravý ameríkán**, alebo poamerikanštený muž, je celkom oholený. Keď prídete sem, zprvu myslíte, že so samými kaplanmi a farármi cestujete. Podobne každý v Amerike dlhší čas sa zdržujúci chlap, jestli není holohlavý, má v bok sčesané vlasy a na ľavej čiastke hlavy rozdelené. Vlasy horevyčesané prezradzajú majiteľa, že je: grinhorn (zelený,) bo čerstvo priesťovaný, alebo tvrdohlavý krajan. — Nie menej i obuv prezradza človeka. Amerikánske topánky ihneď rozoznať od krajových. Tunajšie sú forebnejšie a zvláštne šité, kdežto krajové nie tak veľmi na oko, ale trvanlivé, a vzdor tomu krajové tu ihneď odložíte, keď nechcete by vám na nohy pozerali a si myslili: ten je grinhorn.

Najzamilovanejším jedlom anglo-Amerikána je maslo, z ktorého dľa štatistiky každý Angličan zjje do roka asi trinásť funtov. — Prídete-li tu dakde do hostince najšampv predložja vám na misečke, jak dobrý orech, kus masla.
Hrrrr! Gudbaj!

Hospodárstvo.

Pomoc při nezdarech u chovu krav.

Z pohrom, které potkávají rolníka při chovu skotu, naskytá se nejčastěji nepříznivé nepravdělné otelení krav, zejména co se týče nesnadného „sřístění“ a výklopu dělohy. Případy takové, kdy buď z neznalosti neb užitím nevhodné pomoci připraví se rolník třeba o nejlepší dojnici, a tím mnoho rolníků se odstraší od chovu skotu, zvláště když se to několikrát povede. Tu nabádal nás během času ve zdejších školním statku tato nehoda: Měl jsem příležitost stopovati a osvojit si sobě aspoň částečnou znalost účelné pomoci v kritických těch případech. I podávám výsledek, stávající na základě zkušenosti, jednak vlastních, nebo zdělených osobami hodnověrnými, v tom ohledu o úspěchu osvědčeními.

Nevychází-li mázdry plodové, či jak lid říká „čistidlo“ během jednoho dne po otelení, jest toho příčina buď nedostatečný vývin **bolesti porodních**, které mají za účel žádoucí průběh sřístění, což naskytá se obyčejně u krav starých, slabých, špatně živěných, anebo je toho příčina ta, že je **čistidlo ku děloze** (te'etniku) **přirostlé**. Případy ty musíme vždycky dříve vyšetřiti. Při prvem je pomoc jednoduchá, bez nebezpečí. Nejlépe je rukou vyčívající blány uchopiti a opatrně, postupně zvyšovanou silou zvolna vytahovati. Nedaří-li se pokus ten, jest vidno, že

jest čistidlo přirostlé ku děloze a to jest věc povážlivá.

Tu nezbývá, než nejprve pečlivě umytou, pak buď izěným odvarem, neb olejem anebo 2% rostokem kyseliny křobové hojně namazanou, do špetky uvřenou rukou opatrně pochvon do dělhy vniknouti a prsty pomálu blány od dělohy odlupovati. Při tom třeba chrániti se všeho snád násilného trhání-poranění. Je-li konečně čistidlo uvolněné tedy ho zvolna dlaní ven vytlačíme, co zatím druhá ruka táhnutím napomáhá.

Táto pomoc se již vícekrát zde osvědčila. Neskýtati pomoci žádné, nechati krávu několik dní nezčistenou, až lpý čistidlo znf kusech vyhniže, může míti následky osudné. V nejpříznivějším případě takovém dobytče zhubne a nezotaví se ani za půl roku, což má vliv, rozumí se i na užitky od něho, anebo snadno nastati může, **hniti celé dělhy** — otrava krve, smrt. Jest proto dobře v poskytování pomoci jmenované náležitou zkušenost a zručnost si osvojití.

Pokračovanie.

UPOZORNENIE!! P. T. Hospodári, ktorí chcete umelé hnojivá, prihláste sa v skalickom potravnom spolku.

OZNAMY.

Gazdovsko-potravný spolok v Kopčanoch uzavrel svoje likvidovanie, t. j. rozpustenie. V smysle obchodného zákona § 202. vyzývajú sa veritelia spolku, aby svoje požiadavky bihom šesť mesiacov počítajúce od tretieho uverejnenia tohoto oznamu ohlásili.

Niekoľko akcií z nasledujúcich sporiteľní je offertnou cestou na predaj: Zo Skalickej, Trenčianskej, Nitrianskej, Vágsellyskej a Senickej. Ctené nábidky pod značkou E. J. Wien IV, Karlgasse 9 III7.

Slovenská knižnica

nemala by chybať v ziadnom dome.

V prvom svazku práve vyšla:

Reštaurácia, krásny opis starodávnych ženáuských volieb.

Pre ďalšie svazky vybrali sme nasledu-

júce krásne knihy:

1) Tri rozprávky od J. Čajáka.

2) Nové besednice od Tajorshého.

3) Dejiny národa slovenského.

Adresa:

Vydavateľstvo Slovenskej knižnice

(F. VOTRUBA)

BUDAPEST VIII Rákoczy-tér 3.

Každý rok
4 knihy
spolu za:

2^k40^h

Prokop Skorkovský a syn.

zasilateľský dům

suken

a modních látek pro

— pány i dámy —

v Humpolci

Zasílá svoje vzorníky na požádání každému ochotně franko, proti frankovanému vracení.

Zásilky přes 20 korun vyplacené.

V Mokrom Háji na obecní výheň hlada sa poriadny kováč. Výheň spojená je s bývaním.

D. SENSEL.

Strojová výroba pletených punčoch v Holiči. (Ny. m.)

Shotovuje punčochy pre panie, dievky a pre pánov z bavlny a hodobávneho pletiva a síce len v prvej jakosti. Prijíma aj nadpletanie každého druhu punčoch za najlacnejšie — ceny. — Rýchle zasielanie. — Dokonala výroba.

P. Jozef Geiringer v Holiči má na predaj vozy, chmúty, hrabací stroj, celý mláčiaci prístroj od Schubleartha, drevené a železné pluchy, brány, všetko v dobrom stave.

Stavebné vápno 100 kg za 1 zl. 25 kr. vždy k dostaniu u **R. Detony**, Jezovítska ul. 394.

Kto chce predať zemiaky (erteple) pre ošpané, nech sa hlási v mliekarni.

Jozef Orlický,

veľkozávod plodinyvý a semenársky, vlastné nariadenie chýrne známých bzenecových ogurkov. **Bzenec Morava.**

Odporúča svoj sklad: šošovice, hrachu, fazule, maku, kmínu a všetkých do oboru palajúcich plodín a zelenin: cibuľu, cesnak, kysanú kapustu, ugorky.

Pre jaro pôvodné repove semená v najlacnejších cenách.

Zástupca pre Uhorsko **Jozef Parizek, Szakoleza.**

7-52

Nový cenník semien

firmy

JINDŘICH VANEK,

najväčšieho českého semenárskeho obchodu, pestovania semien a obilia k siatiu, dvorného dodavateľa v Prahe, Václavské námestie číslo 13. „u Zlatej husy.“

obsahujúci do 3000 druhov s úplnými popismi a so 160 vyobrazeniami všetkých semien pre hospodárstvo, zahrady, líky a hory v zaručení kvalitách k novému jarnému obdobiu

vyšiel 1. januára 1907

a zasiela sa všetkým pp. interessantom. K objednávkam priloží sa obsáhy návod o pestovaní všetkých rastlín „Vaňkuv hospodársky rádca“ zdarma.

6-10

Žiadajte cenník

najlepšie: **travných semien** na zakladaní a zlepšení slabých jateľin.

Žiadajte cenník **umelých hnojiv a všetkých potrieb** pre záhradu, pole a dom.

Žiadajte cenník umelých hnojiv a všetkých drúbežných potrieb, kúpíte ich veľmi lacno u kresťanského veľkozávodu

DRUŽSTVO „HOSPODÁR“

v Miloticích nad Bečvou Morava.

5-10

Cenníky zdarma TELEFON Pouze telefonem číslo 816

Největší česká tovární výroba HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ NA MORAVĚ. JOSEFLÍDLY BRNĚ

zelný trh číslo 11 Prísežný znalec ok zem soudu v Brně. VLASTNÍ VÝROBA TAHAČÍCH HARMONIK všech druhů Jednorádové, 2rad 3rad, a chromatické harmoniky z nejlepšího materiálu a nejsolidnější práce Cenu celému mírně. Sta přepočtením a dítů

5-50

keď Vám je takto vykrmené, keď má takéto laloky a od masti ani nevidí dobre, vtedy tešíte sa najväčšmi z neho a v duehu neraz rátate, koľko asi dostanete zaň a koľko tak centov môže mať?

Ale veru aj uznáte, že byť krmného vápna „HOSPODAR“, prasa ani o pol roka by Vám nebolo také, ako je dnes. Preto ani tedy neustávajte pridávať denne tipnu vápna, keby ste si mysleli, i toho už je nie treba.

Zdravie statku, rýchly vývin statku a lacný chov statku docieliť možno jedine pravidelným prikrmovaním krmného vápna a to so značkou

„HOSPODÁR!“

5 kg. tažké blombova. é vrecúško krmného vápna „Hospodár“, stojí poštou vyplatené 2 kor. 80 hal., 50 kilov 12 kor. v sklade.

JESENSKY,

v Liptovskom Sv Mikuláši.

7-52

SUKNE

polovlnené . . . po 65—70 kr. a výše.
grisetové . . . po 1 zl. 20 kr. a výše.
satenové . . . po 93 kr. a výše.
kanafasové . . po 1 zl. 10 kr. a výše.
atlasové . . . po 1 zl. 5 kr. a výše.
klotové . . . po 2—3 zl. a výše.

a jiné tkalcov. výrobky dokírkou zasílá tkalcovna.

ADOLFA JELÍNKA v Jimřamové, (MORAVA).

Vzorky zdarma a franko.

Kdo zkusí jednou po druhé kupí zas!

Sviece kostolné

všetkých druhov

voskové a polovoskové sviečky

stolné stearinové a parafinové, hladké a krutené, biele lebo barevaé, ďalej

mydlá

ku praniu a voňavé (toiletne), všetky

v najlepšej jakosti dodáva najlacnejšie

Prvá Královohradecká cis. a král. dvornia tovareň na sviečky, mydlá a voňavky.

J. Pilnáček,

Hradec Králové, Král. České.

Založeno roku 1816.

7-52

HOLIČ.

HOLIČ.

Zkade, zkade drahá tetičko?

Ná, z obchodu Šurdového, kde predsa len ten najčistejší a najlepší rum a iné liehové nápoje možno dostať.

Prosím Ťa jeden liter dobrého a chutného rumu stojí len jednu korunu. Neveríš? Id, a presvedš sa! Veru že neobanuješ! S Bohom!

4-52